

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputatio || excellentium. D. doctoru[m] Iohannis Eccij &
|| Andre[a]e Carolostadij q[uae] cepta est Lipsi[a]e ||
XXVII. Iunij. An. M.D.XIX.**

**Eck, Johannes
Karlstadt, Andreas**

[Erfurt], 1519

VD16 E 320

Responsio Carolostadij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32477

gelo laborasse ne cōtra id qd supius dixerat sibi aliquid dare videret Nec grās sine se vt liberū seruet arbitrius testis est aptissimus. et sacre scripture luculentus interpres et grās laborasse et apostolū. qre lib: arb: sua nō frustra a cētitate. ¶ Ad quartū dixit se Eckius responsurū postero die qm̄ hora iam erat adiecta Carosta: hac ratione se obmississe auctoritates e sacris non adductas quia sequenti die locus argumentandi sibi debebat Respondit Eckius nisi responderet. se abiturum victum.

¶ XVIIij. Junij. hora. 7. antemeridiana

¶ Dominus doctor Eckius admittit qd Caroloftadius respondeat.

Responsio Caroloftadij.

Ecclesiasticus

¶ Ad primū respondeo p aduerbiū non. et lectoie ad prius dicta remitto cetera qd dñs Eckius de auctoritate Ecclesiasticus: 15. que est si volueris mandata cōseruare. Cōseruabunt te. plerāq; inculcat. elegans responsio est apud Augusti de grā et lib: arbitri: c. 15. per gratiā (inquit) fit tam magna voluntas vt possit implere diuina mādata que voluerit Ad hoc em̄ valet qd scriptū est Si volueris cōseruabis mandata. et. c. 16. deniq; ait idem August: ipse idem qui dixit Si volueris cōseruabis mandata in eodem libro. c. 22. dicit Quis dabit oculi meo Custodiā et sup labia mea signaculū certū Ne forte cadam ab eo et lingua mea perdat me Cum q̄ verū sit qd dixit si volueris cōseruabis mandata. quare nam querit oculi suodari custodiā Et paulo inferius idē August: ait si volueris cōseruabis mandata certum est nos mandata seruare si volumus sed quia preparat voluntas a dño ab illo petendū est vt velimus. quantū sufficit vt vos lendo faciamus. certum est nos velle cum volumus sed ille facit vt velim⁹? bonum de quo dictum est a dño gressus boīs dirigent et viam eius volent Psal: 36 Qui opatur in nobis velle et operari pro bona voluntate Phillip: 2. peruideat ergo diligenter dñs Doctor cum deus inspirat bonum velle bonūq; operari Ne lib: arbitri: malis scripturay glossis precipitet et hominib⁹ adhuc rudibus non in lege christi formatis superbie tumore pro scientia theologica inculcat. Ego quidē dico Christiū ppter ea venisse vt lib: arbitri: diabolo mancipatū e sanctus eius eriperet. ob id nimis Christiū qui pctm̄ nō nouit factus est pctm̄ vt nos efficeremur iustitia dei in deo Ad Paulus dicit. 2. Corin: 5. quoniam lib: ars nullam iustitiam facere potest nisi Christus assumat prius peccata lib: arbitri: et ipsam transferat in regnū lucis vt sit solus Christi⁹ bonus in bonis. in iustis factis iustus. sanctificatio in sanctificatis et in redemptis redemptio Ne quis piam gloriā suam querere audeat qd Paulus. 1. ad Cor. 1. scribit dicens Ex ipso aut vos estis in Christo Jesu qui factus est nobis sapiētia a deo et iustitia et sanctificatio et redemptio vt veluti scriptū est qui gloriatur in dño gloriatē Hieremie. 9. hec est vera theologoy scientia nihil scire nisi Christi virtutem et nostram infirmitatē. tunc em̄ recte virtus in infirmitate pficitur Et sola gratia nobis sufficit. 2. Corin: 12. Postremo auctoritas si volueris non habet vim biam sacramenti qd cessauit.

¶ Ad secundū de mutatione veritatū dico qd dñs. Doct: diuerticula querit et me nititur altissimum trahere quo se causamq; suam in cuniculis recedere et lascebulis tegere queat. satis em̄ dixi qd gratia extendit manū consilij nostrū ad bonum Ipse aut nulla auctoritate eadem verba sepius regegit.

¶ Ad tertū quādo egregius dñs. Doct. dicit sibi displicere et auribus suis esse molestū qd dixi de seruo respondente Ecce dñe alia quinque super lucrat⁹ sum etc. Respondeo nec me ex defuncto rēdisse qd aures ledat Nec ad ppositum nostrū butusmōi ambiguitas p̄tinet. vellem tamē qd dñs Eckius accuratius loquens rē psonas dispiceret et qd. August: ad Drosiū c. 9. admonet diligenter attendere. quis in sacris literis loquatur qd aut obstrepit de expositione affirmatiue per negatiuā Nea nihil refert nisi qd illiusmodi obiectiones tractatōib: expo

nihilū et partū logicā cōmittant. q̄ aūe uoculam istam mecum expendit
et libero arb: opationē ad huc aliquā p̄p̄iam quā gratia nō faciat tribuit satis
notū est intellectū: dicit Paulus q̄ misere torqueat auctoritatē eius cōtra ma-
nifestam diu apostoli intentionē qui omnē actionē quā gratia nō efficit ables-
gant cum dicit Non ego sed gratia dei mecum hoc est. non sum ego qui spe-
talem actiuitatē ut alunt scholastici sed gratia est que omnē largitur opationē
Que v̄tres v̄nueras administrat que me pellit. me agit. gr̄a em̄ est sum id qd
sum .et gratia eius in me vacua non fuit hoc est Quidquid opatus sum to-
tum hoc presitit gratia Omnes bonas actiones dei gr̄a mihi cōcessit. qd clarū
dicit. 2. ad Corin: 4. habemus thesaurū istum in vasis fictilibus. hoc est in
vasis carnis et infirmis habemus quiddam ad gratiā p̄tinet. perpendat aūe
dñs. Doct: q̄ dicit Paulus nos vasa gratie vocat et suspicit qd sequit̄ (. q̄re
habeam? thesaurū Christi in vasis fictilibus.) ut sublimitas est sit virtutis dei
et non ex nobis Quid egemus testimonio? cur tricti inuolumur? cur ambis-
guis suspendimur? Quando manifeste scriptura totū qd sublime est virtutis dei
nō nostre facultati reputat Charitas em̄ sola in nobis. et nobiscū omnia suffert
omnia credit. Omnia sperat. omnia sustinet Omnia opatur. 1. ad Co: 12 Hoc est
gratia facit nos patientes credulos et opatores. ipsa facit introitum nostrū
ipsa quoq̄ facit exitum nostrū Huius sententię accedit q̄ Johan: baptista hu-
milit̄ et veraciter dicit. Non potest hō accipere quiddam nisi fuerit ei datum de
celo Johan: 3. Adhuc tamen dñs meus Ectius vult agere et actionē specialē
libero arb: adhibere. quantū ad opa gr̄e p̄tinet qñ audit dñs p̄ca: forē fatent̄
hominē nō posse accipere quiddam nisi fuerit ei datū de celo. Sed cāt. p̄ductores
opm bonorū. qñ baptista dñi nō potest recipere nisi desup concedat Hoc est qd
elegant̄ Ambrosius l. 2. c. 9. de uocatiōe oim gentiū dicit ipsa em̄ gr̄a inquit
hoc omni gr̄e medendi atq̄ auxiliandi agit ut in eo quē vocat primā sibi recep-
tricē et famulā bonorū suorū p̄paret voluntatē Ecce dicit gr̄am efficere voluntatē
receptricē. bonorū gr̄e. Et quicquid ad bonū opū p̄tinet qd Jobannes dicebat
his verbis nemo potest accipere etc.

¶ Secūdo dicit q̄ gr̄a preparat voluntatē famulā bonorū dei At dom̄us meus
Ectius facit voluntatē reginā cū dicit voluntatē h̄re specialē actiuitatē et natu-
ralē concurrentē in bonis meritis. Per ista reo: vltimē inductionē ex Nic: satis
fieri q̄ idē Nic: l. 1. aduersus Pelagium nos columba 12. memoratā auctoritatē
Jobannis nemo potest accipere quiddam etc. auxilio dei coaptat et plures alias au-
ctoritates meo proposito congruentes contextit.

¶ Ad quartū placet mihi q̄ egregiū dñs doct. expectet mea argumēta quibz
ut in dño spero et confido v̄r̄l̄iter et strenue p̄tendā bona merita vel opera ex
omni p̄re hoc est. tota esse dei. quantū ad actiuitatē seu largitionē ipsorū spectat
et nostra ea ratione fieri q̄ nobis gratis diuina clemētia cōferunt Et admodū
mihi gratū est q̄ egregiū dñs meus olim diuersarius p̄ma tam p̄gressionē in
meam. Immo sp̄: sanct: sniam pertractus asserit liberū arbitriū seu voluntatē
lapsaz gratia dei nondū erectā atq̄ instauratā nihil facere posse qd deo gratū.
acceptū atq̄ cōplacitū sit Valeat igit̄ dispositiōes scholastice de cōgruo Nec
proliant cōtentiones quas voluntati necdum sanate attribuūt Faciat Aristo-
barū opinionū parens quē supra quadringentos annos nō sine lactura aniaz
relicto scripturaz candore et spiritu docuerunt Interim salua sit cōclusio mea
si que est Augusti: de spi et lit: c. 3. Nō libe: arb: ante gratiā haud quiddam nisi
ad peccandū valeat. Sit et. 12. firma Que est Ambic s̄i de uocatiōe oim gen-
tium l. 1. c. 2. colūna vltima qñ voluntas non directa per diuinā voluntatem
tanto citius p̄optinat iniquitati. quāto acrius intendit actiōi Illud quoq̄
peffum eat qd Theologorū vulgus disseminat hominē faciendo qd in se est obis-
sem gr̄e remouere posse. satis em̄ in p̄clusionē tredecima debilitatum est.